

© Editura Theosis pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
EARLY, JAMES

De la baptist la Bizanț : cum a străbătut un misionar baptist lumea întreagă pentru a descoperi dreapta credință / James Early ; trad. de Marian Rădulescu ; pref. de părintele David Hudson ; cuvânt înainte de părintele Constantin Necula. - Oradea : Theosis, 2018

ISBN 978-606-92765-5-6

I. Rădulescu, Marian (trad.)

II. Hudson, David (pref.)

III. Necula, Constantin (pref.)

286.15

Pr. James Early

DE LA BAPTIST LA BIZANȚ

Cum a străbătut un misionar baptist lumea întreagă
pentru a descoperi dreapta credință

Traducere de
Marian Rădulescu

Prefață de
Părintele David Hudson

Cuvânt înainte de
Părintele Constantin Necula

Redactor: Virgil Baidoc

Tehnoredactare: Delia-Maria Kerekes

Coperta: Virgil Baidoc

Theosis
Oradea
2018

CUPRINS

Pr. David Hudson, Prefață

5

Pr. Constantin Necula, Cuvânt înainte

9

Prolog

13

Capitolul 1: *Praeparatio Evangelio*

15

Începuturile

15

Schimbarea

18

Primirea lui Iisus

20

Capitolul 2: Maturizarea

25

Implicarea

25

Georgetown

26

Chemarea

28

Realitatea

29

Capitolul 3: Seminarul

31

Pregătirea

31

Gata de marș

34

Capitolul 4: În misiune

37

Praga

37

Schimbare de decor

40

Trecerea frontierei

42

Viața în Tuzla

45

Pastorația

48

Capitolul 5: Pauza

53

Plecarea

53

Odihnă și un nou început

55

Capitolul 6: Întoarcerea

59

Banja Luka

59

Din nou în misiune

61

Un nou început

65

Lecturi periculoase

68

Capitolul 7: Biserica Noului Testament

71

Biserica primară era liturgică

72

Biserica primară avea o structură ierarhică

77

Biserica primară era sacramentală

81

Biserica primară nu credea în principiul *Sola Scriptura*

86

Capitolul 8: Botezul pruncilor

91

Argumente biblice și patristice

92

Semnificația Botezului

95

„Botezul credincioșilor”

98

Vârsta responsabilității

100

Capitolul 9: În cer sau pe pământ?

107

Biserica Sfintei Treimi

107

Rugăciunea cerească

109

Fecioara Maria

113

Capitolul 10: Criza

117

Schimbări

117

Ajutorul din afară

119

Capitolul 11: Lecturi noi

121

Părintele Paul și Sfântul Pavel

121

Sfinții Părinți și

Calea de la Protestantism la Ortodoxie

124

Biserica

126

Capitolul 12: Mijlocirea

131

Închinarea

131

Tabăra

134

Capitolul 13: Ortodox cu inima

137

„Sub acoperire”

137

Demisia

141

Plecarea definitivă

143

Capitolul 14: Un sfârșit și un început

147

Schimbări

147

Tristețe și bucurie

152

Sfârșitul începutului

156

Înainte de a începe, însă, doresc să atrag atenția că această carte nu încearcă să demonstreze corectitudinea teologiei ortodoxe față de teologia romano-catolică și cea protestantă. Alte cărți, mai cu seamă *Cum am devenit ortodox* de Părintele Peter Gillquist, *Common Ground* de Părintele Jordan Bajas, *Însetând după Dumnezeu* de Matthew Gallatin și mai ales cele patru volume de Clark Carlton sunt de titluri de referință în această privință. De asemenea, nu voi prezenta detaliat *de ce* am considerat că punctul de vedere ortodox, într-un domeniu sau altul, este crucial.

Scriind această carte am dorit mai degrabă să povestesc despre felul în care Dumnezeu a călăuzit un om obișnuit și familia sa, printr-o serie de aventuri și schimbări radicale, în drumul lor prin unsprezece orașe și trei țări, pentru a ajunge în final acasă, în Biserica Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească. Mă rog ca povestea mea să-i lămurească și să-i zidească pe toți cei care o citesc, în special pe creștinii eterodocși care sunt interesați de Ortodoxie. Și mai presus de toate îmi doresc să-L slăvesc, prin această carte, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Căci Lui I se cuvine slava, cinstea și închinăciunea acum și pururea și în vecii vecilor!

CAPITOLUL 1: PRAEPARATIO EVANGELIO¹

*„Înainte de a te fi zămislit în pântece, te-am cunoscut,
Și înainte de a ieși din pântece,
Te-am sfințit și te-am rânduit prooroc pentru
popoare.”* **Jeremia 1:5**

Începuturile

Anul 1967 a fost unul al schimbărilor în societatea americană. Tinerii își lăsau părul să crească tot mai lung în timp ce răbdarea lor față de părinți devenea tot mai puțină. Implicarea americană în Vietnam escalada, la fel și acțiunile pacifiste. Ostilitatea rasială a degenerat în mișcări de revoltă în Detroit și în alte orașe mari de pe întreg cuprinsul țării. Tensiunile dintre SUA și lumea comunistă erau în continuare extrem de ridicate, după ce China comunistă a testat prima sa bombă cu hidrogen. Fenomenul hippie devenise tot mai popular, fiind încurajat de formații rock precum Beatles care ne asigurau că: „Tot ce ai nevoie este dragoste”.

Acest an avea să marcheze o răspântie și pentru un funcționar al Pentagonului, în vârstă de 47 de ani, care se numea Cleland Early. După 26 de ani petrecuți în marina SUA (dintre care patru în cel de-al doilea război mondial și un

¹ Sintagmă din limba latină, care înseamnă „pregătire pentru Evanghelie”. Îi datorez lui Clark Carlton alegerea titlului pentru acest capitol.

an în Coreea), colonelul Early se pregătea de pensionare. Aștepta să se angajeze în sectorul privat, să-și găsească un rost undeva împreună cu familia. Pentru soția lui în vârstă de 45 de ani, Bettye, viața devenise obositoare de atâta așteptare și își dorea stabilitate. Cât timp fusese departe de Cleland, s-a ocupat – singură – de creșterea celor trei copii ai lor, astfel că avea toate motivele să tânjească după o viață normală. Își dorea mult să poată călători prin toată țara, să viziteze și alte locuri decât cele unde fusese trimis Cleland.

Fiica cea mare a lui Cleland și Bettye, Barbara, urma să termine facultatea și să înceapă o viață pe cont propriu. Fiul lor, Cleland Jr., în vârstă de 14 ani, și fiica lor mai mică, Lisa, de 11 ani, aveau să le calce pe urme într-un viitor nu prea îndepărtat. Aveau cu toții viitorul înainte, iar viața le surâdea din plin. Peste zece ani, casa urma să rămână goală, doar pentru Cleland și Bettye, care sperau să se bucure încă pentru mulți ani de viața lor laolaltă.

Însă, într-o bună zi, la începutul verii, în acel an tumultuos, toate planurile le-au fost date peste cap. În iunie, sănătatea lui Bettye se înrăutăți și fu nevoită să apeleze la medicul de familie. Vestea doctorului căzu ca un trăznet pentru întreaga familie: Bettye era însărcinată! Nu-i venea să creadă. Cum să rămână însărcinată la o vârstă atât de înaintată? Se temea ca nu cumva sarcina să decurgă cu probleme. La început a fost șocată, apoi a cuprins-o depresia. Nu știa ce să facă. În cele din urmă a hotărât să păstreze copilul și să se pregătească să crească, din nou, un copil.

În 8 martie, anul următor, am venit și eu pe lume. Primii ani ai copilăriei au fost foarte fericiți – toți aveau grijă de mine. Fratele și surorile mă adora pur și simplu. După

ce s-a pensionat din marină, tata a lucrat pentru Ministerul de Interne din Virginia. Avea de mers la lucru în trei orașe diferite până în 1974, când s-a angajat ca instructor la un liceu de marină în Pasadena, Texas, undeva în suburbia orașului Houston. Mama, sora mea Lisa și cu mine l-am urmat acolo în anul următor, astfel că la șapte ani ne-am stabilit în orașul unde aveam să cresc și unde mai târziu aveam să muncesc. Lisa a plecat la facultate în anul următor și de atunci fratele meu și surorile mele erau cu toții studenți sau aveau deja un loc de muncă. Prin urmare, mi-am petrecut restul copilăriei ca orice copil singur la părinți, fiind crescut de părinți care erau de vârsta bunicilor prietenilor mei. M-au iubit și au avut grijă de mine, dar erau prea ocupați sau prea obosiți ca să petreacă prea mult timp cu mine.

Părinții mei erau oameni respectabili, care mi-au transmis un pronunțat simț al moralității. Dar niciunul din ei nu era interesat nici de Dumnezeu, nici de Biblie, așa că foarte rar se întâmpla să mergem pe la vreo biserică. Singura mea amintire, legată cât de cât de religie, era din perioada grădiniței, și priveau activități organizate de Biserica Episcopaliană². Îmi amintesc că atunci am primit o chelfăneală de la preot (sau de la director) pentru indisciplină (probabil că vorbeam prea mult!). De când am ajuns suficient de mare ca să-mi formeze o opinie asupra chestiunilor de ordin spiritual, m-am considerat un agnostic convins. Prea puțin îmi păsa dacă cred sau nu în Dumnezeu și, desigur, n-am citit niciodată Biblia. Eram cel puțin un ateu militant. N-aveam de unde să știu că, în scurtă vreme, lucrurile se vor schimba dramatic în această privință!

² Biserica Episcopaliană este denumirea oficială a Bisericii Anglicane în SUA și Scoția. (n. ed.)

Schimbarea

La puțin timp după ce am intrat la liceu, am început să mă trezesc din starea de somnolență spirituală în care mă aflam. În toamna primului an, boboc fiind, am pus ochii pe o fată din clasa a X-a. Spre deosebire de mine, ea era atrăgătoare și îndrăgită de colegi, iar eu mă consideram norocos să fie prietena mea. Condiția pe care mi-a pus-o ca „să ieșim împreună” (vă amintiți aceste cuvinte dulci?) era să merg cu ea la biserică, cel puțin ocazional. Am socotit că merită să suport câteva slujbe de dragul ei, așa că i-am acceptat condiția. N-aveam de gând să calc în vreo biserică, de niciun fel, așa că mă așteptam să fie cumplit de plictisitor. Surprinzător, când am participat la slujbe, am fost profund impresionat de predicile provocatoare și realiste ale pastorului. Pentru prima oară în viață am început să mă gândesc la Dumnezeu și la Biblie.

Două luni mai târziu, prietena mea avea să mă părăsească pentru un tip mai mare, mai *cool* și mai atrăgător. După încheierea relației noastre am încetat să mai merg la biserică. Nu peste multă vreme însă, soarta – așa credeam atunci – avea să-mi joace o festă. La începerea celui de-al doilea an de liceu am ajuns „să ies” cu sora cea mică a fostei mele prietene (pe bune!). Iată-mă deci întors în aceeași biserică, fiind din nou provocat de predicile aceluiași pastor. Din păcate, și această relație a durat la fel de puțin ca prima. Curând nu aveam să fiu, nici măcar – cum spune Sf. Iacov – un „ascultător al Cuvântului”.

Totuși, a doua descindere la biserică surorilor avea să-mi pecetluiască viața, căci atunci am hotărât să citesc Biblia

și să merg cu regularitate la biserică - pentru că simțeam că vreau să fac asta, nu doar fiindcă mi-a spus o fată că așa trebuie. Am întreat-o pe mama dacă ar vrea să începem să mergem la biserică. Cum mama aparținea tradiției episcopaliene, în mod firesc ne-am îndreptat spre parohia episcopaliană din apropiere, de care aparțineam. Am rămas în această parohie pentru tot restul liceului. Am avut noroc că nu era o parohie liberală sau eretică. Pastorul nostru era un om evlavios care îmbrățișa creștinismul tradițional, cu o vădită dragoste pentru Hristos și pentru turma Sa. Uneori pleca în călătorii misionare și a învățat chiar spaniola (pe când avea vreo cincizeci de ani!), astfel că a reușit să intre în legătură cu multe familii hispanice care locuiau în preajma bisericii. Predicile sale însă erau mai mult niște analize literare decât propovăduire biblică autentică. În plus, nu aveau nicio acoperire practică, așa cum aveam să aflu în bisericile prietenilor. La fel, Liturgia mi se părea aridă și plictisitoare, iar mesajul ei nu ajungea la copiii din grupul de tineret al bisericii. Unul dintre ei m-a întreat odată: „De ce mergi la biserică?” I-am răspuns: „Pentru că-L iubesc pe Dumnezeu!” (Din păcate, nu era tocmai adevărat ce spuneam, dar la vremea aceea consideram că e un răspuns potrivit.) Apoi mi-a răspuns, pe un ton serios: „Nu m-am gândit la asta niciodată. Aș vrea să cred și eu așa!” Toate aceste experiențe m-au ajutat să cred că trebuie să fie ceva mai mult decât atât. Începusem să cred în Dumnezeu și simțeam că trebuie să mă închin Lui și să-L cunosc. Doream să mă implic în viața Bisericii, dar în același timp tânjeam după o predică și o învățătură mai profunde, bazate mai mult pe realitățile vieții, după o experiență de rugăciune mai temeinică. Și atunci au intrat în scenă baptistii...

Primirea lui Iisus

Pe lângă fetele care m-au adus la biserică, am avut șansa să-mi găsesc și alți prieteni creștini în timpul anilor de liceu. Patru din cei mai apropiați prieteni aparțineau comunității Baptiștilor din Sud, care era cea mai numeroasă comunitate protestantă din Statele Unite. Fiecare dintre ei m-a invitat deseori să particip la slujbele și evenimentele pe care le organizau grupările de tineret din bisericile lor. Îi însoțeam uneori. Mă interesa mai cu seamă acele evenimente la care se dădea și de mâncare. Îmi amintesc cu precădere o împrejurare în care un prieten m-a invitat să particip la o întâlnire de tineret, iar eu am întrebat: „Se va servi și mâncare?” Când mi-a răspuns afirmativ, am acceptat necondiționat. (Aviz tuturor liderilor de tineret: să nu subestimați niciodată puterea pizzei!).

Aproape de fiecare dată când am participat la o slujbă religioasă sau la vreun eveniment de tineret am ascultat predici bine articulate, scripturistice și relevante pentru viața mea. Fiecare predicator m-a determinat, puțin câte puțin, să abandonez modul de viață egoist și să mă încredințez pe deplin lui Dumnezeu. Mulți dintre ei ne-au pus pe gânduri pentru întâia oară – pe mine și pe ceilalți din parohie – și ne-au făcut să ne dorim să „ne mântuim”. Mi s-a spus că atunci când o să-L accept pe Iisus ca Domn și Mântuitor personal, toate păcatele îmi vor fi iertate și, după moarte, voi ajunge negreșit în rai. Toate acestea îmi sunau destul de bine și nu mai știu de câte ori mi-am ridicat mâinile (de obicei „cu capul plecat și ochii închiși”) sau am dat în scris că îmi închin viața lui Iisus. Totuși, aceste „hotărâri” le încălcam mereu și mă

întorceam la modul meu egoist de viață. Doream să ajung în rai și să primesc binecuvântarea Domnului pentru această viață, dar nu voiam să îmi schimb defel viața. Prin urmare, pentru mine, Dumnezeu, biserica și Biblia erau puțin mai mult decât un fel de *hobby*.

Pe lângă faptul că mă invitau la diverse evenimente organizate de biserică, prietenii îmi mărturiseau deseori credința lor în Dumnezeu și în Iisus Hristos. Încet dar sigur, puțin câte puțin, ei au sfărâmat încăpățânarea și scepticismul meu și m-au încredințat de multe dintre adevărurile fundamentale pe care le țin și astăzi: dragostea lui Dumnezeu pentru noi, adevărul Scripturilor, importanța de a studia Biblia și de a mă ruga cu regularitate. Deși adesea nu voiam să-i ascult, ei nu se dădeau bătuți ci, cu dragoste și cu răbdare îmi împărtășeau din convingerile lor fără să mă judece sau să mă condamne în vreun fel. Astfel, în timp ce aproape toți predicatorii pe care îi ascultam la slujbe erau de mare ajutor, mărturia personală a prietenilor mei era neprețuită.

Când am ajuns la facultate și m-am mutat în Austin, am decis că e timpul să cercetez și alte tradiții creștine, diferite de Biserica Episcopaliană. În semestrul întâi locuiam în complexul studentesc și nu aveam mașină. Așa am ajuns să vizitez aproape fiecare biserică dintre cele care îmi erau în drum: baptistă, metodistă, neconfesională și, da, chiar episcopaliană. Aproape în fiecare duminică frecventam alte slujbe. Niciuna însă, nu m-a impresionat. Din păcate, pe vremea aceea nici măcar nu știam de existența Bisericii Ortodoxe, deși locuiam destul de aproape de Biserica Ortodoxă Sf. Ilie din Austin.

În ianuarie m-am mutat într-un apartament situat în apropierea unei impunătoare biserici baptiste. M-am

Libris
Respect pentru oameni și cărți

hotărât să-i dau o șansă. Predica bine articulată de acolo mi-a amintit de ceea ce auzisem în bisericile colegilor mei de liceu, fiind profund impresionat de seriozitatea cu care oamenii de acolo își trăiau credința. În plus, era și foarte aproape de apartamentul meu. Deși, pe undeva, încă mă simțeam îndatorat episcopalienilor, în primul rând datorită iubirii față de mama, până la sfârșitul anului aveam să le abandonez tradiția. Predica și entuziasmul electrizant al baptiștilor – care aveau să mă atragă ca un magnet – era ceva nou pentru mine. Așa cum am bănuțit, mama s-a supărat din pricina hotărârii mele, dar mă rugam să îmi îngăduie convingerile religioase. Până la urmă așa s-a întâmplat, dar decizia mea de a-i părăsi pe cei din Biserica Episcopaliană a adus multă tulburare în casă vreme de câțiva ani.

În următorii doi ani am locuit fie în Austin, fie în casa părinților mei din Pasadena, unde am lucrat ca inginer stagiar la IBM în Clear Lake City, la sud de Houston. Iar la biserică mergeam fie în Austin, fie la diverse biserici baptiste și evanghelice situate în apropiere de casa părinților mei. Deși mergeam destul de regulat la biserică și păstram legătura cu prietenii din liceu, nu doream încă să-mi schimb viața sau să mi-o închin cu totul lui Hristos. Doream ca stăpânul vieții mele să fiu *eu*, nu Dumnezeu.

În acei doi ani însă am ajuns să înțeleg că nu se poate să fiu propriul meu stăpân și, în același timp, să primesc și binecuvântarea lui Dumnezeu. Începeam să înțeleg că nu ajunge doar să mărturisești credința în Hristos. O mărturisiseam de zeci de ori, dar aceste „hotărâri” demonstraseră că nu aveau puterea să mă schimbe în vreun fel. Aveam nevoie nu doar să cred, ci să mă hotărăsc să trăiesc așa cum mi-a poruncit Hristos. După ani de

zile în care mă împotravisem lui Dumnezeu, până la urmă am cedat. În 15 ianuarie 1989, la sfârșitul slujbei de dimineață de la biserică mea din Austin, atunci când pastorul lansă invitația, am ieșit în față și am răspuns chemării de a-L urma pe Hristos. Am fost botezat o săptămână mai târziu, devenind astfel un membru deplin al tradiției creștine căreia credeam că-i voi aparține până la moarte.